

6.1 Lietuvos kultūrinis paveldas

1. Perskaitykite tekstą, aptarkite paryškintus žodžius.

UNESCO turi **paveldo** sąrašą, į kurį įtraukti kultūros, gamtos ir kiti turtai, pripažinti svarbiais visame pasaulyje. Ši organizacija rūpinasi jų apsauga.

UNESCO saugomos Lietuvos vietos yra: Kuršių **nerija**, Kernavės **archeologinė** vietovė, Vilniaus senamiestis, Struvės **geodezinis** lankas.

Kuršių nerija

Vilniaus senamiestis

Kernavė

Struvės geodezinis lankas

6.1 Lietuvos kultūrinis paveldas

Vilniaus senamiestis 1994 m. UNESCO pripažintas kaip išskirtinis **viduramžiais** susiformavusio miesto pavyzdys. Senamiestis iki šiol išlaikė spindulinį viduramžiams būdingą gatvių tinklą. Istoriniai **gotikos, renesanso, baroko** ir **klasicizmo** laikotarpių pastatai išsiskiria savo išvaizda, vidaus ir išorės **apdailos** detalėmis. Čia išsaugota turtinga pastatų įvairovė.

Kuršių nerija į Pasaulio paveldo sąrašą įrašyta 2000 m. gruodžio mėnesį. Tai išskirtinis žmogaus ir gamtos kūrinys. Kuršių nerija yra smėlio **kopų pusiasalis**. Šioms kopoms grėsė pavojus išnykti dėl vėjo, **potvynių** bei **atoslūgių**, tačiau žmonių dėka šis procesas buvo sustabdytas.

Kernavės archeologinė vietovė į Pasaulio paveldo sąrašą įrašyta 2004 m. Kernavės gyvenvietės planas ir įspūdingi piliakalniai yra išskirtiniai. Čia daug svarbių **pagoniškujų** ir **krikščioniškujų** laidojimo tradicijų įrodymų. Kernavė yra išskirtinis apie 10 000 metų trukusios Baltijos jūros regiono gyvenviečių raidos **liudijimas**.

Struvės geodezinis lankas yra išskirtinis mokslo ir technologijų dermės paminklas. Įvairių šalių mokslininkai atliko tyrimą, kuris padėjo nustatyti tikslų mūsų planetos dydį ir formą. Šis lankas kerta 10 šalių: Lietuvą, Baltarusiją, Estiją, Latviją, Norvegiją, Moldovos Respubliką, Rusijos Federaciją, Ukrainą, Suomiją ir Švediją. 2005 m. Struvės geodezinis lankas buvo įrašytas į Pasaulio paveldo sąrašą.

6.1 Lietuvos kultūrinis paveldas

2. Atsakykite į klausimus.

1. Kas yra UNESCO?
2. Kokį sąrašą turi UNESCO? Kas į jį įtraukta?
3. Kokias Lietuvos vietas saugo UNESCO?
4. Kokie laikotarpiai atsispindi Vilniaus senamiesčio pastatuose?
5. Kodėl grėsė pavojus išnykti Kuršių nerijos kopoms?
6. Kuo įdomi Kernavė?
7. Kokias šalis kerta Struvės geodezinis lankas?
8. Kuris iš keturių Lietuvos objektų, įtrauktų į UNESCO sąrašą, jums pasirodė įdomiausias? Kodėl?

3. Patyrinėkite Vilniaus senamiesčio planą. Kokius objektus jame atpažįstate?

6.1 Lietuvos kultūrinis paveldas

4. Perskaitykite žemėlapyje nurodytų objektų pavadinimus. Išsirinkite 2–3 jums įdomiausius. Naudodamiesi „Google“ paieška, raskite informacijos apie šiuos objektus ir juos trumpai aprašykite.

1. Skulptūra „Lietuvių skalikas“
2. Mozės skulptūra
3. 1931 m. potvynio žyma
4. Meškiukų figūros
5. Vilniaus universiteto bibliotekos durys
6. Skulptūra „Alumnato drambliukai“
7. Literatų gatvės projektas
8. Šv. Onos bažnyčia
9. Skulptūra „Undinė“
10. Paminklas Mečislovui Dordzikiui
11. Skulptūra „Medeinė“
12. Šv. Kazimiero bažnyčia
13. Paminklas daktarui Cemachui Šabadui
14. Skulptūra „Šv. Kristaforas“
15. Skulptūra „Miesto vartų sargybinis“
